

jetja. Da Nemcev iz svojega štacuna ne podim, je vsa-
cemu treznomislemu človeku jasno. Gospod dopisnik
je gotovo sodil le po imenu, ali bil je krivo poučen.

Viljem Schneider.

Iz Vitanja. (Dostavek. Sadjereja.) V šte-
vilki 45. »Slov. Gosp.« od dne 9. novembra 1893 se
bere v članku: Kmečke razmere, da je »pripro-
sta občina Stranice« poslala v Gradec prošnjo,
naj se spremeni kmetom neugodna lovska postava. Ne
vem, ali je res imenovana občina Stranice odposlala
takšno prošnjo. Pač pa smo v številki 35. »Slov. Gosp.«
od dne 31. avgusta 1893 od besede do besede objavili
prošnjo, katero je odposlala c. kr. kmetijski družbi v
Gradcu občina Ljubnica in Stenice pri Vitanju, naj se
spremeni lovska postava. In kmalu za Ljubnico je isto
storila občina Brezen pri Vitanju. V kratkem bodo sle-
dile prošnje drugih tukajšnjih občin. Tu pa še omenim,
da se v dotični prošnji na strani 288 »Slov. Gosp.« v
4. in 5. vrsti od zgoraj naj bere tako-le: »In vendar
nima poljedelec pričakovati postavne odškodnine, ako
polja in drevja postavno ne okovari«. Slovenski rodo-
ljubi! Vsak sadjerejec pričakuje z nekakim strahom pri-
hodnjo zimo. Brezštevilna poljedelska dela so kriva, da
ni brez velike škode mogoče, sadnih drevesec v jeseni
tako zavarovati, da bi jih zajci ne poškodovali. Če Vam
je res mar za blagor našega kmeta, spodbujajte župane,
naj se pridružijo zgoraj imenovani prošnji. Nikar ne
tarnajte in nikar ne mislite, da se bo visoka gospoda
sama spomnila ubogega kmeta; saj vemo, da se dosti-
krat prosi in prosi, pa se še nič ne doseže. Če se pa
celo ganili ne boste, nimate celo nič pričakovati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Svitli cesar so se v nedeljo podali v Mo-
nakovo ter se vrnejo še dnes ali jutri na Dunaj. —
Državni zbor je sklican na dan 23. novembra. Na
dnevnom redu ni sicer novega, toda novo ministerstvo
se ta dan predstavi v drž. zboru in knez Windisch-
Grätz naznani brez dvoma načrte vlade za nje pri-
hodnje delovanje. Seja bode na vsak način zanimiva.
— Baron Gautsch ostane v drž. službi in bode najbrž
višji oskrbnik Terezijanišča.

Štajarsko. Ker je grof Wurmbrand minister za
trgovino, treba bode novega dež. glavarja. — Posveče-
vanje novega škofa bode še le h koncu decembra v
Solnem gradu, v Gradcu pa bode potem na praznik Sv.
Treh Kraljev slovesno vsprejemanje. — Nemški konser-
vativci niso nič veseli nove vlade, vendar pa še njih
poslanci niso izstopili iz »kluba konservativcev«; poču-
kati še hočejo, kaj da poreče knez Windisch-Grätz, ko
predstavi ministre v drž. zboru.

Koroško. Čudno je, zakaj uradniki, ki se štejejo
za Nemce, silijo tako na slov. tla; človek bi mislil, da
je Nemec najraje med Nemci! Ali ni tako, kajti ravno
nemški uradniki so rajši na slov. delu Koroške. Nič bi
še to ne bilo hudega, ali lepo ni potem od njih, če
hočejo, naj se slov. ljudstvo kar prelevi v nemško njim
na ljubo. V tem oziru imamo mi na Štajarskem, še več
pa Korošci sila slabih skušenj. Tam je sedaj posebno
gorek za nemštvo baron Mac Newin, c. kr. okr. glavar
v Celovcu. Škoda je za sicer poštene kmete, ki se udajo
nemškutariji, zapeljani po njegovih sladkih besedah. —
Slov. čitalnica v Glinjah ima dne 26. novembra svoj
letni občni zbor v gostilni L. Zablačana.

Kranjsko. V Novem mestu se snuje novo kat.

politično društvo in se pričakuje od njega plodonosno
delovanje. Može, ki so na čelu osnivalnega odbora, so
nam znani za delavno in odločne katolike. — Sad ved-
nega hujskanja, katero se v nekaterih slov. listih vdo-
mačuje, je sedaj preiskava zoper več slov. gimnazijcev
v Ljubljani. Če še tudi sedaj ne uvidi gospoda, ki ščuje
zoper škola in duhovništvo, kam da tako pisarenje pelje,
tedaj je slepa in je nje sovraštvo do cerkve večje, ka-
kor rodoljubje, na katero se tako rada sklicuje.

Primorsko. Slov. stariši imajo v Gorici hudo
vojsko z mestnim zastopom, kajti s silo jih hoče le-ta
pripraviti, da pošljejo svoje otroke v laško šolo. Doslej
pa zastoj in če ostane njih večina trdna, mora se
mesto udati ter napraviti za slov. otroke slov. šolo. —
V Trstu je v mestnem zastopu laška, liberalna gospoda
na vrhu in vsled tega raste dolg mesta naglo, ker se
z denarjem dela potrata; izlasti za laške šole izdaja se
preveč denarja.

Hrvaško. Hrvaški listi se ozirajo sem ter tje
tudi na Slovence ter se tako njih bralci lahko podučijo
o naših razmerah. Bilo pa bi dobro, ko bi oni listi le
take reči razglaševali, ki so resnične, ne pa le trditve
ene stranke zoper drugo. — V Karlovcu imajo sedaj
skorej vsak teden v »Zorinem domu« hrv. gledišče in
ne manjka jim nikoli hvaležnih gledalcev.

Ogersko. Ko je dobil minister dr. Wekerle od
svitlega cesarja dovoljenje za to, da predloži načrt po-
stave o »civilnem zakonu«, nastalo je med judi veliko
veselje. Minister pa se je držal klaverno in sodimo, da
ne brez uzroka, zakaj veliko težavo bode še imel s tem
načrtom, predno bode iz njega postava. Razsodni može
pa sploh misliti, da bi taka postava bila velika nesreča
za ogersko državo, tedaj bolje, če je ne bode!

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so bili une dni nekoliko
zboleli, toda so sedaj že zopet ozdraveli in ravno dnes
so vsprejeli 4000 francoskih romarjev.

Italija. Kralj Umberto biva v Monzi in tje je
prišel tudi avstrijski minister za vunanje zadeve, grof
Kalnoky. Ker je prišel tje pa tudi italijanski minister
Brin, misli se, da je važna zadeva, o kateri se vršijo
ondi razprave.

Francija. Odkar so ruski častniki zapustili fran-
coska tla, povprašuje se ljudstvo, čemu je bilo toliko
vriša, dokler so bili v Toulonu in v Parizu. Odgovora
ne zna nihče, kajti o kaki zvezi teh dveh držav sedaj
ni duha ne sluha. — »Katoliška liga« (zveza) se v no-
vem času kaže v lepi luči ter pripravlja zborovanje na
raznih krajih; najbolji govorniki kažejo ljudem nevar-
nosti, v katere tira republiko v prvi vrsti framasan-
stvo in može, ki imajo sedaj vladno v rokah.

Anglija. Vladi je te dni poročal tisti admiral,
ki si je ogledoval francoske vojne ladije: našel je te
neki vse v najboljšem stanu in sodi, da je francoska
država že skorej sedaj tako močno na morju, kakor je
angleška. Zadnja je bila doslej prva v tem oziru in to
čast si hoče še tudi naprej ohraniti; zato bode pa ji
treba sedaj globoko v žep seči, ker bode treba novih
in večjih vojnih ladij.

Nemčija. V to državo so poslali ogerski judje
veliko sena, toda tako, ki ni bilo za rabo. Sedaj pa ga
kupci ne marajo vzeti in judje bodo vsaj tokrat imeli
škodo, ali bodo se že kedaj odškodovali. Za jude nam
ni skrb, škoda pa je za dobro ime naše države. —
Drž. kancelar, grof Caprivi je brž premagal svoje so-
vražnike, kajti utihnili so in nič več ne pišejo zoper
njega. Ali pa jim je ukazal Bismarck tako?

Rusija. Čudna novica se raznaša o ruski vladi;
ona namreč svetuje Nemčiji, naj se razoroži t. j. ve-

čino vojakov naj pošlje domu in za-njo storijo potem tudi druge države tako. Čemu pa ne stori koj Rusija tega prva? Ona bi storila to najlažje, ker nima takih sovražnikov, da prežijo na-njo, kakor jih ima n. pr. nemška država.

Rumunija. Prestolonaslednik princ Ferdinand je obljubil, da bodo njegovi otroci vsi katoliški, toda sedaj se pravi, da je dal prvega otroka krstiti po pravoslav-nem obredu. Iz tega bodo še nastale za-nj težave.

Bolgarija. Sobranje, državni zbor, se posvetuje sedaj najbolj o kmetijskih stvaréh in načrt postave o zemljskih knjigah se v kratkem vsprejme. Doslej velja pri kmetijah le »turska pravica« in lahko vemo, da je o pravici potem malo duha.

Srbija. Strune so se med avstrijsko vlado in srbsko napele in najbrž bota morala dva ministra, ki sta v tej stvari zadeta, odstopiti; hodi pa za nekatere reči pri trgovinski pogodbi, katerih ona ministra ne marata pripoznati naši državi.

Turčija. Angleški poslanik v Carjem Gradu se preseli v Rim, h kralju Umbertu. Sultan Abdul-Hamid ga bode težko odpustil, ker je veliko pri njem veljal, posebno ob času ruske vojske.

Grecija. V tej državi so tudi imeli ministersko »krizo« ali premembo. Ali malo ji pomaga novo ministertvo, če pa ostane stara tema v drž. kasah. Nje pa brž tudi novi ministri ne preženejo, če se jim ne posreči dobiti novega posojila.

Afrika. Dahomejski kralj Behanzin, je poslal v Pariz poslance, naj sklenejo s predsednikom republike mir, toda le-ta jih ne vsprejme, ker nima zaupanja do njih, pa tudi ne do njih kralja. Kralj je namreč že večkrat prosil miru, ali predno ga je sklenil, našel je še vselej izgovor, češ, da ga ne more skleniti. — V Marokanskem je že večja vojska ter mora španjska vlada še več vojaštva tje poslati, če hoče zatreti ustajo.

Amerika. V Braziliji gre ustaja h koncu, za-njo srečno, zakaj vsi imenitniši častniki so že prestopili v vrsto admiralov Mello, ki je na čelu ustaje. — V severnem delu, posebno v »združenih državah«, so zapri več tovarnen za železo in je vsled tega veliko kovačev brez zaslužka. Tovarne imajo preveč blaga, a kupcev ni za-nj.

Za poduk in kratek čas.

Zaupaj na Boga, ker on svojih ne zapusti!

(Črtica iz vojnega leta 1866, poslovenil Fr. Goričan.)

II.

Nesrečni dan 3. julija 1866.

Dne 3. julija bil je res nesrečni dan za Avstrijo, pa tudi za Janeza. Dolžnost se za domovino bojevati spolnil je on v boju pri Kraljevemgradu; tam mu je sovražna topova krogla odtrgala desno nogo. Hitro so ga sicer odnesli z bojišča, vendar pa je zgubil veliko krvi; vsled tega je močno oslabil. Ves žalosten in po-bit, ker ga je taka nesreča zadela, premišluje na svoji bolniški postelji, kako bi se moglo materi pomagati. Ne upa si njej sporočiti strašno nesrečo, dobro vedoč, da s tem bi nji odvzel se zadnjo iskrico upanja in tolažbe. Debele solze tekale so mu po bledem obrazu; ni se jokalo zavoljo svoje zgubljene noge, temveč le za toliko nesrečno mater.

Usmiljena sestra videla je solze nesrečnega vojaka. Vpraša ga, zakaj da joče? Polen zaupanja razodene usmiljeni sestri stanje njegove stare, zapuščene matere; da le za-njo toči solze. Sestra pokaže s prstom proti

nebesom. Opominja ga, da nad nami prebiva On, kateri še nikogar ni zapustil, ako je va-nj zaupal. Ta bode se tudi njegove matere usmilil in za-njo skrbel, ako je njegova sveta volja, da se nje sin kot hromec vrne domu, ali pa kot hraber vojak tukaj umrje.

»Oj, ljuba sestra, res je tako. Žal, da sem pozabil na besede, katere sem ljubi materi pri slovesu rekel: Zaupajte na Boga, ker on svojih ne zapusti. On dobrotljive roke svoje ne odtegne ne meni, ne materi. On je mogočen in bogat; on zamore mene hromega in mojo staro mater oskrbeti in preživiti. Va-nj hočem zaupati, naj pride že, kakor hoče. Častita sestra, povejte mi resnico, kako je z menoj. Smem-li upati, da ozdravim ali ne? Pripravljen sem na vse«.

»Ker hočete resnico zvedeti, moram vam povedati, da ima zdravnik malo upanja, da bi ozdraveli, ker ste preveč krvi zgubili«.

»Naj bode v imenu božjem, še tudi ta dar Bogu doprinesem, ako je taka njegova sveta volja«; reče Janez s solzami v očeh. »Hočem se z Bogom spraviti in upam, da pridem po njegovem usmiljenju v sveta nebesa, kjer bom brez prenehanja prosil ljubega Boga za mojo dobro staro mamico, da se nje usmili in za njo skrbi«.

»Prav, storite to, in ljubi Bog bode vaše otroške prošnje uslišal. Vaše zaupanje na-nj bode vam obilno poplačal«.

»Jaz sem ves vdan v božjo voljo. Ako umrjem, tedaj Vas prosim, častita sestra, storite mi to uslugo, da pisete moji materi tolažilno pismo. Potrdite njo s pismom v zaupanju na Boga in sporočite nji, da je le zaupanje na Boga me krepčalo v poslednjih trenutkih mojega življenja. Ljubi Bog bode boljše skrbel za njo, kakor bi meni moje moči dopuščale; hočem in bodem pa v nebesih pri Bogu za njo prosil in molil«.

»Hočem to storiti, pa ne govorite več, ker govorjenje vas še bolj slabi«.

Čez nekoliko ur potem je Janez umrl. Usmiljena sestra tolažila ga je ob smrtni uri. Opravljala je molitve za umirajočega, ter mu podala sv. križ, da ga poljubi. Med molitvijo: »Na te, o Bog, sem zaupal in na vekomaj ne bom osramočen«; izdihnil je Janez svojo hrabro dušo.

Ne dolgo potem prejela je Janezova mati od usmiljene sestre list. S tresočo roko odprla je toliko zaželeno pismo. S tesnim srcem ga je ogledovala in spoznala, da je od tuje roke pisan. Ona bere:

Ljuba mati!

Vaš sin Janez mi je naložil Vam njegov zadnji pozdrav poslati. V nesrečni bitki pri Kraljevemgradu mu je sovražna krogla odtrgala desno nogo in je po veliki zgubi krvi umrl. Prosil me je, naj Vam naznanim, da je rad umrl, ker je spoznal, da je taka božja volja. Objubil je, da bode v nebesih za Vas prosil in molil; da Vas ljubi Bog ne bode zapustil. Umrl je v zaupanju na Boga. Ljuba mati! ne motite Vašemu sinu v grobu mirnega počitka s tem, da bi Vaše zaupanje v Boga oslabilo; saj pravi pregovor: »Kjer je sila največja, je božja pomoč najbližja«. Živite in umrite v tem zaupanju, kakor je Vaš sin umrl; potem smete za gotovo upati, da bodete s Tistim združeni, na katerega še nikdo ni zastonj stavil svojega zaupanja. Molite za Vašega dobrega sina, kateri je umrl kot hraber vojak in veren kristijan; molite pa tudi za me, Vašo ponižno služabnico sestro

S. Marijo.

Več, kakor desetkrat je mati prenehala brati, da si je obrisala solzne oči. To pismo imelo je za njo prežalostno novico, da je nje sin mrtev. Čeravno je bila zmiraj na tako mogočo žalostno novico pripravljena, a upala je, da bode nji ta velika žalost prihranjena. Ali